

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΩΝ

Αθήνα, Απριλίου 2022
Αρ. Πρωτ.:103

ΠΡΟΣ
Πρόεδρο ΚΕΣΥ
Καθηγητή Δημήτριο Τ. Μπούμπα

Θέμα: ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΑ

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,

Ευχαριστούμε πολύ για την επιστολή σας καθώς και για το έμπρακτο ενδιαφέρον σας για την γνώμη των συναφών επιστημονικών εταιρειών στην αναγνώριση Εξειδικεύσεων σε τομείς οι οποίοι δεν καλύπτονται από τα γνωστικά αντικείμενα των σχετικών ειδικοτήτων. Η εξειδίκευση στην Παιδιατρική Ενδοκρινολογία αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα και γι' αυτό η Ελληνική Ενδοκρινολογική Εταιρεία-Πανελλήνια Ένωση Ενδοκρινολόγων θεωρεί την θεσμοθέτηση της τόσο βήμα αναβάθμισης της παροχής Ιατρικής Υπηρεσίας στον Παιδιατρικό Πληθυσμό όσο και των Ελλήνων Παιδιάτρων με το ειδικό αυτό ενδιαφέρον.

Παραθέτουμε τις απαντήσεις της Εταιρείας μας στα ερωτήματα τα οποία μας απευθύνετε ως προς την Παιδιατρική Ενδοκρινολογία και δηλώνουμε ότι παραμένουμε στη διάθεσή σας. Σημειώνουμε ότι σε γενικές γραμμές συμφωνούμε με την εισήγηση επί του Θέματος με την Εταιρεία παιδικής και Εφηβικής Ενδοκρινολογίας με **κάποιες** διαφοροποιήσεις οι οποίες υπογραμμίζονται στο κείμενο που ακολουθεί:

1) Ποιο πρέπει να είναι το όνομα που χαρακτηρίζει την εξειδίκευση που σας αφορά;

Παιδιατρική Ενδοκρινολογία, Μεταβολισμός και Διαβήτης
Παιδίατρος-Παιδίατρος Ενδοκρινολόγος

2) Ποια θα είναι τα βασικά επιστημονικά κριτήρια επιλογής των υποψηφίων προς εξειδίκευση;

Τα κριτήρια επιλογής θα σχετίζονται και θα αποδεικνύουν την ενεργή ενασχόληση του υποψηφίου με το επιστημονικό πεδίο της Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας, Μεταβολισμού και Διαβήτη και συγκεκριμένα ως τέτοια θα λογίζονται: η βεβαιωμένη υπηρεσία σε Μονάδα ή Ιατρείο Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας (μόνο έμμισθη) πριν, κατά ή μετά την ειδικότητα της Παιδιατρικής, η σχετική Διδακτορική Διατριβή, οι σχετικές δημοσιεύσεις, ανακοινώσεις και ομιλίες και το σχετικό ερευνητικό και ακαδημαϊκό έργο.

3) Πόσες θέσεις εξειδικευμένων μπορούν να υπάρχουν ταυτόχρονα στη χώρα για την εξειδίκευση που σας αφορά; Δικαιολογήστε την επιλογή σας.

Θεωρούμε ότι κατά την πρώτη ζετία εφαρμογής της εξειδίκευσης θα πρέπει να υπάρχουν 6 συνολικά θέσεις εξειδίκευσης στην Παιδιατρική Ενδοκρινολογία σε όλη τη χώρα. Ακολουθώντας, λαμβάνοντας κάθε φορά υπόψη τον αριθμό των Παιδιάτρων οι οποίοι κατέχουν τον τίτλο της εξειδίκευσης (το οποίο σε αυτή τη φάση δεν είναι γνωστό), τους υπηρετούντες εξ αυτών στα δημόσια νοσηλευτικά ιδρύματα αλλά και τις ανάγκες της χώρας θα είμαστε σε θέση να προτείνουμε τον σχετικό αριθμό θέσεων.

Ο μέγιστος αριθμός εξειδικευμένων ανά Εκπαιδευτικό Κέντρο είναι δύο.

4) Προτείνετε τα βασικά σημεία του curriculum της εξειδίκευσης. Η πρόταση θα πρέπει να βασίζεται σε προτάσεις των αντίστοιχων Ευρωπαϊκών Εταιρειών ή υπάρχοντα Προγράμματα χωρών με διεθνή αναγνώριση των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων τους. Καθορίστε εάν θα υπάρχει ανάγκη (ή δυνατότητα) για Εργαστήριο ή Τμήμα Ενηλίκων καθώς και σχετικούς αριθμούς ασθενών τους οποίους θα πρέπει να έχει περιθάλψει ο εξειδικευόμενος.

Το εκπαιδευτικό αντικείμενο θα βασίζεται στο εκάστοτε Training Syllabus της European Society for Paediatric Endocrinology, όπως παρατίθεται στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://www.eurospe.org/media/2459/etr-ped-endocrinology-espe-approved-24april2021-final.pdf>

Αδρά, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας θα πρέπει να καλύπτει τα εξής:

- (1) Εμβρυολογία, ανατομία και φυσιολογία ενδοκρινών αδένων
- (2) Διερεύνηση/διαγνωστική προσπέλαση και θεραπευτική αντιμετώπιση παθήσεων της Παιδιατρικής και Εφηβικής Ενδοκρινολογίας, όπως διαταραχές της αύξησης, παθήσεις της υποφύσεως, παθήσεις του θυροειδούς, διαταραχές της ενήβωσης, παθήσεις των γονάδων, διαταραχές ανάπτυξης και διαφοροποίησης του φύλου, παθήσεις των επινεφριδίων, διαταραχές του μεταβολισμού της γλυκόζης, διαταραχές του μεταβολισμού, σύνδρομο πολυκυστικών ωοθηκών, παχυσαρκία, διαταραχές του μεταβολισμού του ασβεστίου, διαταραχές της ομοιοστασίας του ύδατος, ενδοκρινολογική παρακολούθηση χρονίως πασχόντων (π.χ ογκολογικών ασθενών, ασθενών με Νευρογενή Ανορεξία, με σύνδρομο δυσσαπορρόφησης κ.λ.π.), ενδοκρινολογικές παθήσεις των νεογνών, σπάνια ενδοκρινολογικά σύνδρομα ή σύνδρομα με ενδοκρινολογικές εκδηλώσεις.
- (3) Αξιολόγηση και ερμηνεία εργαστηριακών εξετάσεων και απεικονιστικών εξετάσεων απαραίτητων για την διερεύνηση και αντιμετώπιση ενδοκρινολογικών παθήσεων.
- (4) Βασικές γνώσεις διενέργειας ορμονικών προσδιορισμών και γενετικών ελέγχων.
- (5) Βασικές γνώσεις στατιστικής και επιδημιολογίας.
- (6) Συμμετοχή σε βασική και κλινική έρευνα, καθώς και σε σχετικές δημοσιεύσεις ή ανακοινώσεις.
- (7) Ενεργή συμμετοχή σε επιστημονικές συναντήσεις, συνέδρια και εκδηλώσεις, καθώς και σε εκπαιδευτικές διαδικασίες που αφορούν φοιτητές, παιδιάτρους κλπ

5) Προτείνετε τα βασικά σημεία που θα πρέπει να ικανοποιούν τα Εκπαιδευτικά Κέντρα (μονήρες Τμήμα ή cluster) ως προς τους εκπαιδευτές, τα εξωτερικά ιατρεία, τους νοσηλεύόμενους ασθενείς, αριθμητικά στοιχεία και διαγνωστικές ή θεραπευτικές πράξεις.

Τα Εκπαιδευτικά Κέντρα (μονήρη Τμήματα ή cluster) θα πρέπει εν συνόλω να έχουν τουλάχιστον 3 εκπαιδευτές (κατόχους του τίτλου της Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας, Μεταβολισμού και Διαβήτη) με μόνιμη θέση (ΕΣΥ ή μέλη ΔΕΠ), ενώ ως προς την εκπαίδευση για τον Σακχαρώδη Διαβήτη αυτή μπορεί να γίνεται και από Παιδο-Διαβητολόγο. Το οποιοδήποτε Τμήμα ή Μονάδα αποτελεί κομμάτι ενός εκπαιδευτικού cluster θα πρέπει να έχει τουλάχιστον 1 Παιδίατρο Ενδοκρινολόγο.

Σε κάθε Εκπαιδευτικό Κέντρο θα υπάρχει ένας Υπεύθυνος Εκπαίδευσης.

Το Εκπαιδευτικό Κέντρο θα πρέπει να διαθέτει Εξωτερικά Ιατρεία συμπεριλαμβανομένου του Ιατρείου Σακχαρώδη Διαβήτη, τη δυνατότητα νοσηλείας των ασθενών του, τη διαχείριση ασθενών που εισάγονται σε Παιδιατρική Κλινική, τη δυνατότητα διενέργειας του συνόλου των απαραίτητων ορμονολογικών, απεικονιστικών, γενετικών και παθολογοανατομικών εξετάσεων που απαιτούνται για τη διάγνωση και παρακολούθηση των ασθενών. Ελάχιστος αριθμός ασθενών στα εξωτερικά ιατρεία προτείνεται 40/ εργάσιμη εβδομάδα (2000 ανά έτος), ελάχιστος αριθμός εσωτερικών ασθενών προτείνεται (200 ανα έτος).

Το Εκπαιδευτικό Κέντρο θα πρέπει να αναλαμβάνει ασθενείς με πολύ εξειδικευμένα νοσήματα (π.χ. νεογνά, ασθενείς με ογκολογικές ή νευροχειρουργικές παθήσεις, κυστική ίνωση κλπ), και συνεπώς θα πρέπει απαραίτητως να συνεργάζεται με ΜΕΝΝ, ΜΑΦ, ΜΕΘ Παιδων, Αιματολογικές, Ογκολογικές, Νευροχειρουργικές και Χειρουργικές Κλινικές, αλλά και εξειδικευμένα Ιατρεία, όπως Ινοκυστικής νόσου. Θα πρέπει επίσης να είναι στελεχωμένο με Ιατρικό Προσωπικό εξειδικευμένο σε άλλες υποειδικότητες της Παιδιατρικής (π.χ. Πνευμονολόγο, Καρδιολόγο, Αιματολόγο-ογκολόγο, Γαστρεντερολόγο, Νεφρολόγο, Νευρολόγο, Γενετιστή, Παιδο-Ψυχίατρο) και Παιδο-Χειρουργική (π.χ. Οφθαλμίατρο, Ορθοπαιδικό, Ουρολόγο), καθώς και με Εξειδικευμένο Νοσηλευτικό Προσωπικό, Ψυχολόγους, Διαιτολόγους, Εργασιοφυσιολόγους, κλπ.

Η γεωγραφική κατανομή των κέντρων εξειδίκευσης θα πρέπει να εξυπηρετεί τις υγειονομικές ανάγκες της χώρας και θα πρέπει να αποτελεί ένα από τα κριτήρια της επιλογής τους.

6) Συμφωνείτε με τον καθορισμό συγκεκριμένης ημερομηνίας για την έναρξη των προγραμμάτων της εξειδίκευσης; Ποιά είναι η δική σας πρόταση;

Συμφωνούμε με τον καθορισμό συγκεκριμένης ημερομηνίας για την έναρξη των προγραμμάτων της εξειδίκευσης και προτείνουμε να υπάρχουν δύο ημερομηνίες έναρξης (πχ., Σεπτέμβριο και Φεβρουάριο) ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία.

7) Πόση θεωρείτε ότι πρέπει να είναι η διάρκεια της εξειδίκευσης; Επιχειρηματολογήστε με βάση τα διεθνώς ισχύοντα για την εξειδίκευση και τις δυνατότητες εκπαίδευσης στη χώρα μας. Χρειάζεται να υπάρχει η δυνατότητα (όχι υποχρέωση) διαστήματος ερευνητικής δραστηριότητας αντί κλινικής δραστηριότητας;

Η διάρκεια της εξειδίκευσης της Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας θα πρέπει να είναι απαραίτητως τα 3 έτη με βάση τα διεθνώς ισχύοντα. Η Ενδοκρινολογία καλύπτει εξαιρετικά ευρύ φάσμα νοσημάτων, το οποίο δεν θα μπορούσε να καλυφθεί επαρκώς σε μικρότερο διάστημα. Επιπρόσθετα, η εξειδίκευση της Διαβητολογίας (η οποία αποτελεί μέρος της εξειδίκευσης της Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας) στη χώρα μας έχει καθορισθεί στα 2 έτη, και συνεπώς δεν είναι δυνατόν όλη η εξειδίκευση στην Παιδιατρική Ενδοκρινολογία να απαιτεί το ίδιο διάστημα εκπαίδευσης.

Συνιστούμε να υπάρχει η δυνατότητα 3-6 μηνών σχετικής ερευνητικής δραστηριότητας, δυνατότητα μετάβασης σε εξειδικευμένα Κέντρα του εξωτερικού, δυνατότητα εκπαίδευσης σε εξειδικευμένα Ενδοκρινολογικά Τμήματα Ενηλίκων (για καλύτερη εκπαίδευση σε νοσήματα τα οποία απαντώνται σπανιότερα στα παιδιά) **αλλά ΟΧΙ και σε επιλεγμένα και αναγνωρισμένα Παιδο-ενδοκρινολογικά τμήματα Ιδιωτικών Νοσοκομείων με Μαιευτήρια, δεδομένου ότι αυτές οι ιδιωτικές δομές δεν είναι αναγνωρισμένες ως εκπαιδευτικά κέντρα.**

8) Συμφωνείτε οι εξετάσεις να γίνονται σε δύο συγκεκριμένες περιόδους από μία επιτροπή; Ποια είναι η πρότασή σας;

Συμφωνούμε οι εξετάσεις να γίνονται σε δύο συγκεκριμένες περιόδους από μία επιτροπή.

9) Εφημερίες: Συμφωνείτε με την πρόταση να ακολουθήσουμε το πρότυπο της λοιμωξιολογίας εκτός από τις εξειδικεύσεις που αφορούν εξειδικευμένες Κλινικές (πχ Ογκολογία); Ποια είναι η πρότασή σας για τις εφημερίες κατά την εξειδίκευση που σας αφορά;

Συμφωνούμε. Οι εξειδικευόμενοι στην Παιδιατρική Ενδοκρινολογία θα πρέπει να εφημερεύουν ως ειδικευμένοι Παιδίατροι.

10) Ποιες επιπρόσθετες μεταβατικές διατάξεις θα θέλατε να προστεθούν;

Επι της αρχής, συμφωνούμε με τις γενικές μεταβατικές διατάξεις που ισχύουν για όλες τις υπόλοιπες εξειδικεύσεις. Επίσης, προτείνουμε να λαμβάνουν τον τίτλο της εξειδίκευσης οι μόνιμοι ιατροί (Παιδίατροι ΕΣΥ ή μέλη ΔΕΠ) με 5 έτη έμμισθης εργασίας και άνω σε Μονάδα ή Τμήμα

Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας. Εάν εργάζονται άνω των 3 ετών δικαιούνται να συμμετέχουν στις εξετάσεις για τη λήψη της εξειδίκευσης.

11) Λοιπά σχόλια και παρατηρήσεις:

Ο Παιδίατρος με εξειδίκευση στην Παιδιατρική Ενδοκρινολογία θα ασκεί την εξειδίκευση σε άτομα μέχρι την ολοκλήρωση της ανάπτυξής τους, και/ή όπως ορίζεται από το ΦΕΚ 4698/2018.

Για την Ελληνική Ενδοκρινολογική Εταιρεία.
(ως προσωρινή διοίκηση δυνάμει της από 22.10.20 ΠΔ)

Η Πρόεδρος

A. Βρυωνίδου

Η Γεν. Γραμματέας

M. Τζανέλα